

אוצר החסידות

פורים

שאלות ותשובות לתלמידים

בעניני חג הפורים

במשנת רבינו הק'

רבי נחמן מברסלב

ותלמידיו זי"ע

נערך ע"י הרה"ח

הרב יהודה צבי שפירא שליט"א

רב המוסדות

1) מה נהגו אנ"ש לצעק שלושים יום לפני פורים ?
ת. "הצילני מקלפת המן עמלק".

2) אמר לפחות שלושה דברים שרומזים על "המן עמלק" שרוצים להתגבר על איש יהודי ?

ת. א. רוצים להפיל אותם מהאמונה. ב. שלא נהיה צדיקים וקדושים. ג. להפיל לגאווה גדולה כמו המן. ועל-זה אנו מתפללים שנגובה להנצל מהמן ועמלק.

3) איזה מזמור בתהלים נוהגים לומר ב"תענית אסתר" ? ולמה ?
ת. מזמור כ"ב שבתהלים, "על אילת השחר" שמרמז שם מה שאסתר הפלכה התפללה: "קלי למה עזבתני".

4) בשרפי נתן צעק בערב פורים "הצילני מקלפת המן עמלק", איך היה נראה לו המן ועמלק ?
ת. שהמן עמלק רוצה להכותו כמוט ברזל.

5) מה לומדים מהפסוק הנאמר בעמלק: "ויזנב בך כל הנחשלים אחריך" – שעל מה רצה עמלק להתגבר ביותר ?
ת. להכניס יאוש, רפיון וחלשה בבני ישראל.

6) למה פרשת "פרה" היא הכנה לפסח ?
ת. כי קריאתה היא זכר לפרה אדמה – שמטהרת מטמאת מת, שיוכלו להיות טהורים ולעשות את הפסח.

7) איך מרמז בפרשת פרה – ענין פורים ?

ת. פָּרָה הוּא גַם מְלֻשׁוֹן: "פּוֹר" – הַגּוֹרֵל שֶׁל פּוֹרִים. וְכִמוּ שֶׁ"פָּרֶשֶׁת פָּרָה" הִיא הַכְּנָה לְ"פֶסֶח", כִּדּוּ "פּוֹרִים" הוּא דֶרֶךְ וְהַכְּנָה לְ"פֶסֶח".

8) הַשֵּׁלֵם: פֶּשֶׁרֵינוּ סִימָה לִזְמַר הַתּוֹרָה שֶׁל פָּרָה וּפּוֹרִים (לִיקוּטֵי מוֹהַר"ן תּוֹרָה ע"ד חֶלֶק ב') אָמַר: "בְּתַחֲלֹה הָיוּ כָּל הַתְּחִלּוֹת... " "וְעַל כֵּן כָּל הַמְצֻוֹת הֵם... ?

ת. "מִפֶּסֶח". – "זָכַר לִיצִיאַת מִצְרַיִם".

9) הַשֵּׁלֵם: "וְעַכְשָׁיו..."

ת. "וְלֹא סִימָה".

10) מַה אָמַר רַבִּי נֵתָן שֶׁעַל מַה הָיָה פְּנִינַת רַבֵּנוּ בְּתַבַּת: "וְעַכְשָׁיו..."

ת. שֶׁכָּעַת כָּל הַתְּחִלּוֹת מִפּוֹרִים. (וְיִשְׁנֶנּוּ עוֹד רְמִזִּים וְכוּנּוֹת)

11) בְּאֵיזָה אַפֵּן אָמַר רַבֵּנוּ אֵת הַ"וְעַכְשָׁיו" ?

ת. רַבִּי נֵתָן בּוֹתֵב: בְּתַנּוּעוֹת שֶׁל "גִּגּוֹן וְנַעֲיֻמָּה", וְ"בְרַמְיֻזוֹת עֵינָיו וְיָדָיו הַקְּדוּשׁוֹת", וּמִשֶּׁדֶּ תַּבָּח זֶה שֶׁל: "וְעַכְשָׁיו" – "אוֹן הַיָּגֵט" ?

12) אֵיזָה תְּפִלּוֹת טוֹב לִזְמַר בְּהַכְּנָה לְפּוֹרִים ?

ת. תְּפִלּוֹת מִסְפָּר: "לְקוּטֵי תְּפִלּוֹת" שֶׁל רַבִּי נֵתָן.

13) עַל יָדֵי מַה מְמַתְיָקִים (מִבְּטָלִים) אֵת "הַדִּינָם" ?

ת. עַל-יָדֵי "רַקוּדִים וְהַמְחָאֵת כַּף אֶל כַּף".

14) איזה ספור היה פשר בנו אמר תורה זו של: "המתקת הדינים" ? (ליקוטי מוהר"ן תורה י)

ת. שרצו לעשות גזרה לקחת ילדי ישראל לצבא הרוסי, ליותר מעשרים שנה.

15) איך קשר רבנו את ענין ה"רקודים והמחאת כף" – ל"פורים" ?

ת. שאמר: הנה מגיע פורים, ועם ישראל ירקדו ומחאו כף ויבטלו את הגזרה.

16) ומה זה אומר לנו למעשה – תורה זו בלקוטי מוהר"ן: של "המתקת הדינים ע"י רקודים והמחאת כף" ?

ת. שיש לנו להרבות ברקודים והמחאת כף, ובעקר בימי הפורים הקדושים.

17) מה רמוז בתבות "מגלת אסתר" ?

ת. שתמגלה מגלה את כל התסתרות, שאפשר לראות השגחת ה' ונסיו, ומגלה לנו את השגחת השם יתברך עלינו.

18) איך לומדים מהנחם של פורים שהשם יתברך נמצא בכל מקום גם מה שנדמה לנו בטבע ?

ת. כי כל הנחם היה ספור של כמות שנים, וזה נראה כמו ספור פשוט, ולבסוף ראו את כל הנסים, שבכל הדברים גם בטבע יש השגחת ה'.

19) איך לומדים את הענין של תפלה לה' מהמגלה ?

ת. שכתוב אצל מרדכי הצדיק: "ויזעק זעקה גדלה ומרה".

20) מה התבונה אנ"ש בששרו בשיר שושנת יעקב: "ולא יבלמו לנצח" ? (ב' דברים)

ת. א. שאלו שהתקרבו לרבנו ל"נצח" לא יכלמו ויתבישו לא בעולם הזה ולא בעולם הבא. ב. שיצריכים להזהר שלא יבזה ח"ו שם רבנו על ידינו, אלא לקדש שם רבנו.

21) מה הגימטריה של: "נצח" ?

ת. בשמו של רבנו: "נחמן". (148)

22) מה עשה רבי הערץ אביו של החסיד רבי אברהם שטרנחארץ בפורים בעיר ברסלב ?

ת. עלה על עץ גבוה: וצעק "להודיע... להודיע... שיש: נחל נזבע מקור ח'כמה, שזה רבנו הקדוש.

23) למה אמר רבי נתן שקשה לו יותר העבודה של "פורים" מ"יום הכפורים" ?

ת. פי ביום הכפורים, נמצאים כל היום בבית הכנסת ומתפללים, אבל בפורים עושים את העבודות הקדושות גם באכילה ושתיה ובשתית היין וכדומה, ושם צריכים להתנהג ביראה, ולהכניס שם עבודת השם.

24) מה נהגו רבים מאנ"ש חסידי ברסלב לעשות בפורים ב"חצות הלילה" ?

ת. ל"התבודד" ולבקש להתחנן מאת ה' – ב"עת רצון" גדול זה, והרבה זוכים לנסע ל"שדה".

25) איך היה נראה שתית היין אצל אנ"ש חסידי ברסלב ?

ת. שמחו ורקדו, ודברו הרבה דבורי אמונה, ודבורים מרבנו הקדוש.

26) על מה דבר הרבה רבי שמואל שפירא בעת ששתה יין בפורים ?

ת. על גְדֵלַת רַבְּנּוּ הַקַּי, וְעַל פְּסוּפֵי הַגְּדוּלִים לְנִסְעַ לְצִיּוֹן רַבְּנּוּ בְּאוֹמֶן. (שָׁאוּ
הָיָה סָגוּר).

(27) לְאַיִזָּה יוֹם הַזְּמַן יוֹם הַפּוֹרִים הַקְּדוֹשׁ? וְאַיִךְ זֶה מְרַמֵּז בְּתַבַּת "פּוֹרִים"?
ת. לְיוֹם הַכַּפּוֹרִים. "פּוֹרִים" – 'כַּפּוֹרִים'. (תַּקּוּנֵי זְהַר).

(28) מַה הַפְּנֵה שֶׁל "כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתֵנִים לוֹ", הוּיָן מִמְצוֹת: "מִתְּנֹת
לְאַבְיוֹנִים"?

ת. לְפֹשֵׁט יָד בְּתַפְלָה, בְּבִקְשָׁה וּתְפִלָּה מֵאֵת ה', כִּי יוֹם זֶה הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל
וּמְסוּגָל לְהִתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ.

(29) מַה הָיָה מְסַפֵּר רַבִּי לְוִי יִצְחָק בְּנֵדָר עַל קְרִיאַת הַמְּגִלָּה בְּאוֹמֶן?
ת. שֶׁאֵנִי שֶׁהָיוּ בּוֹכִים מְרַב הַהִתְעוֹרְרוֹת וְהַתְּלַהֲבוֹת שֶׁשָּׂרַר בְּזִמְנֵן קְרִיאַתוֹ.

(30) אֵיזָה דְבָר בַּעֲבוּרַת ה' נֹכַח לְלַמֵּד מִהַפְּסוּק: "וְנִחַפְּךָ הוּא"?
ת. שְׁבִימֵי הַפּוֹרִים הַקְּדוֹשִׁים אֲפָשָׁר לְהִתְחַפֵּךְ לְגַמְרֵי, וּלְהִתְחִיל הַתְּחִלָּה
חֲדָשָׁה.

(31) אֵיךְ לִזְמַדִּים מְפּוֹרִים עַל גְּדֵל מַעֲלַת "אַהֲבַת חֲבֵרִים"? (3 דְּבָרִים)
ת. מְצוֹת "מִשְׁלוּחַ מְנוֹת" ו"מִתְּנֹת לְאַבְיוֹנִים". וְכֵן שְׁמִצּוֹה לְקַרְא אֶת הַמְּגִלָּה
"בְּרַב עִם".

(32) מַה לְמַדוֹ אֵנִי שֶׁחֲסִידֵי בְּרַסְלָב מִהַסְּפּוֹר שֶׁנִּחְמַן בֶּן חַיָּה – בַּת רַבְּנּוּ (נֶכֶד
רַבְּנּוּ). שָׁחָה בְּפּוֹרִים בְּבֵיתוֹ שֶׁל הָעֶשִׂיר ר' מְרַדְכֵי רוֹטְנֵזְוִיט?

ת. שְׁבֹפְרוֹיִם שׁוֹהָה אֹרֹז שֶׁל רַבֵּנוּ רַבִּי נַחֲמָן אֲצֵל מְרֻדְכֵי חֲצַדִיק, וּבְ"פֶסַח" אֹרֹז שֶׁל הַרְבֵּי נִמְצָא "בְּפֶסַח" – וְכֵן הוּא בְּכָל חֹג וְחֹג – מֵאִיר אֹרֹז שֶׁל רַבֵּנוּ בְּחֹג זֶה.

33) "פּוֹרִים" זֶה מְלֻשׁוֹן "פְּרוּרִים" – מָה פּוֹתֵב עַל כֶּה רַבִּי נָתָן ?

ת. שֶׁהַעֲנִין שֶׁל עֲבוֹדַת ה' זֶה לְשִׁמּוּחַ גַּם בְּפְרוּרִים הַקְּטַנִּים שֶׁלָּנוּ, בְּכָל הַ"נְקֻדוֹת הַטּוֹבוֹת".

34) מָה לֹאמְרִים חַז"ל מִחֶפְסוֹק: "קְיָמוּ וְקִבְלוּ", וּמָה זֶה אֹמֵר לָנוּ לְמַעֲשֵׂה ?

ת. שֶׁקִּבְלוּ אֶת הַתּוֹרָה מֵאַהֲבָה בְּפּוֹרִים. שֶׁאֵנוּ יְכוּלִים כַּעַת בְּיַמֵּי הַפּוֹרִים לְזַכּוֹת לְקַבֵּל מִחֻדָּשׁ אֶת הַתּוֹרָה בְּשִׂמְחָה.

35) מָה מְלַמֵּד אֹתָנוּ הַבְּרָכָה שֶׁאֵנוּ מְבָרְכִים בְּמִגְלָה: "שֶׁעָשָׂה נַסִּים לְאַבוֹתֵינוּ בְּיָמֵם הָהֵם בְּזִמְנֵי הַזֶּה" ?

ת. שֶׁבְּכָל שָׁנָה בְּפּוֹרִים – "בְּזִמְנֵי הַזֶּה", נִמְשָׁכִים הַנַּסִּים וְהָאֹרוֹת הַנִּפְלְאִים כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בְּיַמֵּי הַנֶּסֶם – "בְּיָמֵם הָהֵם".

36) אֵיזָה שְׁלוּשָׁה תְּנָאִים אָמַר רַבֵּנוּ שִׁישׁ לְהַזְהִיר בְּשִׂאמְרִים "בְּדִיחָה" ?

ת. א. שֶׁהָאִמֵּר לֹא יִתְבּוֹן לְעַצְמוֹ. ב. שֶׁלֹּא יִתְבּוֹן לְפָנִיעָה בְּזוּלָתוֹ. ג. שֶׁלֹּא יִהְיֶה נְבוּל פֶּה ח"ו.

37) אֵיזָה מִדָּה וּמִצְוָה שֶׁרַבֵּנוּ צִוָּה אֹתָנוּ – נוֹכַח לְלַמֵּד מִיַּמֵּי הַפּוֹרִים.

ת. לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

38) מָה פּוֹתֵב רַבִּי נָתָן שְׂמֵתִקְנִים – בְּסַעֲדַת פּוֹרִים ?

ת. על שְׁנֵהֵנוּ מִסְעֵדְתוֹ שֶׁל אַחְשָׁרוּשׁ – וְאָכְלוּ מֵאֲכָלִים לֹא כְּשָׂרִים. וְהִסְעִידָה שֶׁל פּוֹרִים – הוּא זְמַן מְאוּד גָּדוֹל וְחָשׁוּב.

39) מַה אָמַר רַבִּי נִתָּן עַל עֲנִין "פְּרָסוּמֵי נֶפֶשׁ" שֵׁישׁ בְּפוֹרִים ?

ת. שֶׁמִּפְרָסְמִים שָׂאִין לָנוּ מִמֵּי לְפַחַד רַק מֵהַשִּׁי"ת לְבַד, כְּמוֹ מְרַדְכֵי הַצַּדִּיק שֶׁלֹּא פָּחַד וְה' הָיָה בְּעֶזְרוֹ.

40) מַה אֶפְשָׁר לְלַמֵּד מִחֲמֹשֶׁנָּה (בְּמוֹשְׁנֵיֹת מִגְלָה): "הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִלָּה לְמִפְרַע לֹא יֵצֵא" ?

ת. שָׂאֵם חוֹשְׁבִים שֶׁפַּעַם הָיָה פּוֹרִים – רַק "לְמִפְרַע", וְכַעַת, אִין אֶת כָּל הַנְּפִים וְהַדְּבָרִים הַגְּדוֹלִים, לֹא יוֹצֵאִים יְדֵי חוֹבָה.

41) כְּמָה נְגוּנִים יֵשׁ בְּבִרְסָלָב עַל "שׁוֹשְׁנַת יַעֲקֹב", וּמָה הַחֲבִדֵל בֵּינֵיהֶם ?

ת. 2 נְגוּנִים, אֶחָד "שֶׁמַּח וְעֲלִיו", וְאֶחָד יוֹתֵר בְּ"הַתְּעוֹרְרוֹת".

42) מַה הַקְּדִימוֹ אַנִּי"שׁ לְנִגּוֹן שֶׁל: "וַיָּבֵא עַמְלֶק..." ?

ת. שֶׁשָּׂרוּ: "וּפְחָ וּפְחָ" (אוֹן דָּא, אוֹן דָּא), וְהִצְבִּיעוּ עַל הַמוֹת, הָעֵינִים, הַלֵּב, וְעוֹד. וְרִמְזוּ – שֶׁעַמְלֶק רוֹצֵחַ לְהַשְׁתַּלֵּט עַל הָעֵינִים, הַפֶּה, הַמוֹת, הַלֵּב וְעוֹד אִיבְרֵי הָאָדָם, שֶׁלֹּא יַעֲשׂוּ רִצּוֹן הַשֵּׁם חֲלִילָה.

43) מַה לוֹמְדִים מִכָּה מָה שֶׁאָמְרוּ חֲזו"ל: שִׁימֵי הַפוֹרִים לֹא בְּטָלִים לְעוֹלָם.

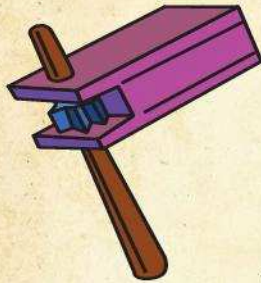
ת. שֶׁאִזֵּר הַגְּדוֹל שֶׁל פּוֹרִים מְאִיר לָנוּ תְּמִיד בְּכָל הַגְּלוּיּוֹת, וְלִנְצַחַת. תְּמִיד נוֹכַח לְהַתְּחוֹק בְּקִדְשֵׁת וּמַעֲלַת הַפוֹרִים.

44) מַה הָיָה אָמַר חֲרַב מִטְשַׁעְהָרִין זַצ"ל (תְּלִמִּידוֹ שֶׁל רַבִּי נִתָּן – וּמַגְדוּלֵי חֲסִידֵי בְּרִסְלָב) כְּשֶׁעָבַר חַג ?

ת. לֹא עָבַר חַג, אֲלֵא זְכִינוּ וְקִבְּלָנוּ אֶת חַג.

שירי פורים

משנכנס אדר מרבים בשמחה:

ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר:

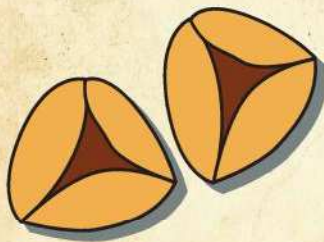
ונחפוד הוא אשר ישלטו היהודים הפה בשנאייהם:

העילגני מקלפת הזמן עמלק וזבני לקדשת מרדכי ואסתר:

ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך ותפל לפני רגליו ותתחנן לו, אלי
למה עזבתני

ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות ועטרת זהב:

ויהי בימי אחשורוש הוא אחשורוש, המלך מהדו ועד כוש, שבע ועשרים
ומאה מדינה:

חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע:

ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו:

אם על המלך טוב תנתן לי נפשי בשאלתי, אם מצאתי חן בעיניך המלך
תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי:

שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי, תשועתם היית
לנצח ותקנותם בכל דור ודור, להזריע שכל קוץ לא יבשו. ולא יכלמו
לנצח כל החוסים בך: